

หลักเกณฑ์และวิธีการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคล
ความประมวลรัษฎากร

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคล

ความประมวลรัษฎากรมาตรา ๖๖ บัญญัติไว้ว่า

บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยหรือที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศและกระทำการกิจการในประเทศไทย ต้องเสียภาษี
ความบัญญัติในส่วนนี้

บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ และ
กระทำการกิจการในที่อื่น ๆ รวมทั้งในประเทศไทย ให้เสียภาษีในกำไรสุทธิ
จากกิจการหรือเนื่องจากกิจการที่ได้กระทำในประเทศไทยในรอบระยะเวลา
บัญชี และการคำนวณกำไรสุทธิในบัญชีเช่นเดียวกับมาตรา ๖๕ และ
มาตรา ๖๘ ทวิ^๒ แต่ถ้ามิสามารถจะคำนวณกำไรสุทธิดังกล่าวแล้วก็ได้ให้
นำบทบัญญัติว่าด้วยการประเมินภาษีตามมาตรา ๘๑ (๑) มาใช้บังคับโดยอนุ
โลม .

---

^๑ มาตรา ๖๕ คู่มือฉบับวกหน้า ๑๐๗

^๒ มาตรา ๖๘ ทวิ คู่มือฉบับวกหน้า ๑๐๗

^๓ มาตรา ๘๑ (๑) คู่มือฉบับวกหน้า ๑๐๘

ดังนั้น จึงเห็นได้ว่านิติบุคคลที่อยู่ในข่ายที่จะต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล ตามประมวลรัษฎากรนั้น โคนก นิติบุคคลที่จดทะเบียนตามกฎหมายไทย หรือตามกฎหมายต่างประเทศ และกระทำกิจการในประเทศไทย หรือได้รับเงินได้พึงประเมิน ที่จ่ายจากหรือในประเทศไทย ซึ่งหมายถึงนิติบุคคลดังต่อไปนี้โดยเฉพาะ คือ

๑. บริษัทจำกัด^๕
๒. ห้างหุ้นส่วนจำกัด^๕
๓. ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล^๖

ส่วนนิติบุคคลประเภทอื่น เช่น วัดวาอาราม มูลนิธิกระทรวงมหาดไทย แมวจะประกอบกิจการใด ๆ ที่มียาได้ ก็ไม่ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล ทั้งนี้ เพราะความมตบัญญัติในประมวลรัษฎากรได้ระบุถึงนิติบุคคลเพียง ๓ ประเภทที่กล่าว มาข้างต้นเท่านั้น

หลักเกณฑ์การจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคล

หลักเกณฑ์การจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลตามประมวลรัษฎากร มีหลักการ จัดเก็บ ๘ อย่างด้วยกัน คือ

^๕ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (พระนคร, โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์, ๗ กันยายน ๒๔๘๗) บรรพ ๓ มาตรา ๑๐๙๖ และมาตรา ๑๐๙๗

^๕เรื่องเดียวกัน มาตรา ๑๐๗๗

^๖เรื่องเดียวกัน มาตรา ๑๐๖๕

^๗สนธิ เภษทัต "ปัญหาวินิจฉัย" สรรพากรสวน ปีที่ ๔ เล่มที่ ๓
เดือน มีนาคม พ.ศ. ๒๕๐๔

- ๑. เก็บจากกำไรสุทธิซึ่งได้จากกิจการหรือ เนื่องจากกิจการที่กระทำในรอบระยะเวลาบัญชี.
- ๒. เก็บจากรายรับก่อนหักรายจ่ายใด ๆ
- ๓. เก็บจากเงินกำไรซึ่งประเมินบางประเภทที่จ่ายจากหรือในประเทศไทย
- ๔. เก็บจากกรจำหน่ายกำไรออกไปต่างประเทศ
- ๕. เก็บอย่างบุคคลธรรมดา

หลักการ เก็บภาษีเงิน ภาษีบุคคลจาก เกณฑ์กำไรสุทธิ

เงินกำไรที่คงเสียภาษีคือกำไรสุทธิของนิติบุคคลที่ได้จากกิจการหรือ เนื่องจากกิจการที่กระทำในรอบระยะเวลาบัญชีหนึ่ง ๆ แต่การหาผลกำไรสุทธินี้ตามประมวลรัษฎากรมิได้กำหนดหรือระบุวิธีการหาไว้โดยชัดเจน ฉะนั้น การคำนวณกำไรสุทธิหรือขาดทุนสุทธิของนิติบุคคลจึงต้องกระทำโดยอาศัยหลักวิชาการบัญชี อันเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป กล่าวคือ โดยการทำบัญชีการค้าหรือบัญชีทำการบัญชีกำไรขาดทุนขึ้น หรืออีกนัยหนึ่งคือ นำเอารายได้อัตโนมัติของกิจการที่เกิดขึ้นในรอบระยะเวลาบัญชี หักด้วยต้นทุนของสินค้าที่ขาย ค่าใช้จ่ายในการจัดการและดำเนินงาน ค่าใช้จ่ายในการขาย ค่าใช้จ่ายการเงิน ค่าเสื่อมราคาสินค้า และรายจ่ายอื่น ๆ ที่จำเป็นแก่กิจการซึ่งก่อให้เกิดรายได้อัตโนมัติสูงกว่ารายจ่ายในรอบระยะเวลาบัญชีใด ก็ถือว่ารอบระยะเวลาบัญชีนั้นมีกำไรสุทธิ แต่ถ้ายรายจ่ายสูงกว่ารายได้อัตโนมัติในรอบระยะเวลาบัญชีใดก็ถือว่ารอบระยะเวลาบัญชีนั้นมีผลขาดทุนสุทธิ

รายได้ที่จะต้องนำมาคำนวณหากำไรสุทธิหรือขาดทุนสุทธิที่กล่าวข้างต้นนี้ หมายถึง รายได้ทุกชนิด รวมทั้งรายได้จากการขายหรือแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ ไม่ว่า จะกระทำเป็นปกติธุระหรือไม่ก็ตาม ตัวอย่างเช่น บริษัท ก. ค่าเงินกิจการขายวัสดุซึ่งใช้ในการก่อสร้าง บริษัทได้ซื้ออรรถรถใหม่มา ๑ คัน ราคา ๑๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท เมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๐๔ บริษัทหักค่าเสื่อมราคาในอัตราตามพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคา

ของทรัพย์สิน (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๐๘ คือร้อยละ ๒๐ ฉะนั้น เมื่อสิ้นรอบระยะเวลาบัญชีปี ๒๕๐๘ บริษัทจึงหักค่าเสื่อมราคาครบถ้วนในบัญชีกำไรขาดทุนเป็นเงิน ๒๐,๐๐๐.๐๐ บาท ฉะนั้นในวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๑๐ ราคารถยนต์ตามบัญชีคงมีราคาเพียง ๘๐,๐๐๐.๐๐ บาท และในวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๑๐ นั้นเอง บริษัท ก. จำกัด ขายรถบรรทุกไปในราคา ๘๕,๐๐๐.๐๐ บาท บริษัทจึงมีกำไร ๕,๐๐๐.๐๐ บาท เงินกำไรจากการขายรถบรรทุกไปนั้นจะต้องนำมาเป็นรายได้เพื่อคำนวณเสียมภาษีเงินได้นิติบุคคลด้วยในทางกลับกัน ถ้าหากบริษัทขายรถบรรทุกไปเป็นเงิน ๗๐,๐๐๐.๐๐ บาท เมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๑๐ บริษัทจะขาดทุนในการขายรถบรรทุกไปเป็นเงิน ๑๐,๐๐๐.๐๐ บาท เงินขาดทุนในการขายรถบรรทุกนั้นบริษัทมีสิทธิที่จะนำไปถือเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิโดยเช่นเดียวกัน.

หรือสมมุติว่า บริษัท ก. จำกัด ไม่ขายรถบรรทุกคันดังกล่าวข้างต้นไป แต่นำรถบรรทุกคันนี้ไปแลกเปลี่ยนเป็นรถบรรทุกใหม่ซึ่งมีขนาดใหญ่อกว่ารถคันเก่ากับบริษัท ข. จำกัด สมมุติว่าบริษัท ข. ที่ราคารถบรรทุกที่บริษัท ก. จำกัดนำไปแลกเปลี่ยนในราคา ๘๕,๐๐๐.๐๐ บาท รถบรรทุกใหม่ราคา ๑๕๐,๐๐๐.๐๐ บาท บริษัท ก. จำกัดจ่ายเงินสัดส่วนที่ขาดแก่บริษัท ข. จำกัด จะเห็นได้ว่าราคาารถบรรทุกเก่าตามบัญชีในวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๑๐ มีราคา ๘๐,๐๐๐.๐๐ บาท เพราะฉะนั้นบริษัท ก. จำกัดจึงได้กำไรในการแลกเปลี่ยนรถบรรทุกเป็นเงิน ๖,๐๐๐.๐๐ บาท เงินกำไรจำนวน ๖,๐๐๐.๐๐ บาทนี้ จะต้องนำไปเป็นรายได้ในการคำนวณกำไรสุทธิ เพื่อเสียมภาษีเงินได้นิติบุคคลด้วย ส่วนการลงบัญชีรถบรรทุกใหม่นี้จะมีราคาในบัญชีเป็นเงิน ๑๕๐,๐๐๐.๐๐ บาท ซึ่งการลงบัญชีเป็นดังนี้:-

สมุดรายนวันทั่วไป

ต.บ. จ.บ.

๒๕๑๐	บัญชีรณบรรทุกใหม่ บัญชีรณบรรทุกเก่า สมุดเงินสด บัญชีกำไรการ แลก เปลี่ยนรณบรรทุก นำรณบรรทุกเก่าซึ่งมีราคาในบัญชี ๕๐,๐๐๐.๐๐ บาท ไปแลกรณบรรทุกใหม่ ในราคา ๑๕๐,๐๐๐.๐๐ บาท บริษัท ข. จำกัดที่ราคาบรรทุกเก่าเป็นเงิน ๕๖,๐๐๐.๐๐ บาท จึงโอนกำไรในการแลก เปลี่ยนรณบรรทุกไปบัญชีกำไรในการแลก เปลี่ยนรณบรรทุก.	๑๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๖๕,๐๐๐	๖,๐๐๐
------	---	---------	--------	--------	-------

บัญชีกำไรในการแลกเปลี่ยนรณบรรทุกนี้ เมื่อสิ้นงวดระยะเวลาบัญชีก็จะ
 โอนไปบัญชีกำไรขาดทุน โดยลงบัญชีกำไรในการแลกเปลี่ยนรณบรรทุก ทางด้าน
 ตูณฑ์และบัญชีกำไรขาดทุนทางด้านเจ้าหนี้ ถือเป็นรายไดพิเศษ.

จากตัวอย่างข้างบนนี้จะ เห็นได้ว่า บริษัท ก. จำกัดมีกำไรเป็นกิจการ
 ในการขายรณบรรทุกหรือแลกเปลี่ยนรณบรรทุกเป็นปกติธุระ เมื่อนักกำไรในการขาย
 ทรัพย์สินหรือแลกเปลี่ยนทรัพย์สินซึ่งใช้ในการดำเนินงาน ก็ต้องนำกำไรนั้นมา เป็น
 รายได้เพื่อ เสียภาษีเงินได้นิติบุคคล และในทางกลับกัน ถ้าหากบริษัท ก. จำกัด
 ขาดทุนในการขาย หรือแลกเปลี่ยนทรัพย์สิน ก็จะนำส่วนขาดทุนนั้นไป เป็นรายจ่าย
 ในการคำนวณกำไรสุทธิ เพื่อ เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลได้เช่นกัน.

นอกจากนี้ตามมาตรา ๓๐ ตรี แห่งประมวลรัษฎากรยังกำหนดไว้ว่าในกรณี
ที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลใด ส่งสินค้าออกไปต่างประเทศในแถมหรือตามคำสั่ง
ของสำนักงานใหญ่ สาขา บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลในเครือเดียวกัน กู้การ
ตัวแทน นายจ้าง หรือลูกจ้าง ในถือว่ากรณีที่จัดส่งสินค้าไปนั้นเป็นภรรยาในประเทศ
ไทยด้วย และให้ถือราคาสินค้าตามราคาคงในวันที่ส่งสินค้านั้นไปเป็นรายได้ใน
รอบระยะเวลาบัญชีที่ส่งสินค้านั้นไป.

ตัวอย่าง

บริษัทเอ จำกัดในประเทศไทย เป็นสาขาของบริษัทเอ จำกัดในประเทศ
เยอรมัน บริษัทเอ จำกัดในประเทศไทย ได้ส่งข้าวสาร ไปไทยบริษัทเอ จำกัดใน
ประเทศเยอรมัน เป็นจำนวน ๑,๐๐๐ ตัน การส่งไปดังกล่าวนี้ เป็นการส่งไปตาม
คำสั่งของบริษัทเอ จำกัด ในประเทศเยอรมันซึ่งเป็นสำนักงานใหญ่ เช่นนี้ บริษัทเอ
จำกัดในประเทศไทยมีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลจากมูลค่าข้าวที่ส่งไปนั้น
โดยถือราคาข้าวสารตามราคาคงในวันที่ส่งไปเป็นรายได้ในรอบระยะเวลาบัญชี
ปีที่ส่งไป

สำหรับราคาคงที่วางนี้ ทางปฏิบัติมีหลายราคา เช่น C.I.F^c C. and F^c
และ F.O.B.^o ฉะนั้นจะควรถือราคาใดในประเด็นนี้ เห็นควรถือตามราคาในประเทศ
การค้าสินค้าประเภทนั้น ๆ โดยปฏิบัติกัน เช่น พ่อค้าชาวส่งข้าวไปขายก็ส่งไปขายใน

๔๓ คือ COST INSURANCE and FREIGHT ราคาสินค้าซึ่งได้รวมค่า
ประกันและค่าขนส่ง

๕๓ คือ COST and FREIGHT ราคาสินค้าซึ่งรวมค่าขนส่ง

๖๐ คือ FREE ON BOARD ราคาสินค้าอย่างเต็มซึ่งไม่รวมค่าประกัน
และค่าขนส่ง

ราคา C.I.F. ฉะนั้นราคาตลาดที่จะถือ เป็นรายได้ก็ควรถือราคา C.I.F. ตามประเภทการค้านั้น.

เว้นแต่การส่งสินค้าไปตั้งกล่าวข้างต้นจะเป็นกรณีอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้จึงจะไม่ถือว่า การส่งสินค้าไปตั้งกล่าว เป็นการขายภายในประเทศ

- ๑. เป็นของที่ส่งไปเป็นตัวอย่างหรือเพื่อการวิจัยโดยเฉพาะ
- ๒. เป็นของขายตาม
- ๓. เป็นของที่มาเข้ามาในราชอาณาจักร แล้วส่งกลับออกไปให้ผู้ส่งเขามาภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่สินค้านั้นเข้ามาในราชอาณาจักร
- ๔. เป็นของที่ส่งออกไปนอกราชอาณาจักร แล้วส่งกลับเข้ามาในราชอาณาจักรภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ส่งสินค้าออกไปนอกราชอาณาจักร.

อนึ่ง ในการคำนวณกำไรสุทธิ ถ้าหากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลมีรายได้ที่เป็นดอกเบี้ยเงินฝากของรัฐบาลไทยแล้วนิติบุคคลนั้นไม่ได้นำรายได้ที่เป็นดอกเบี้ยเงินฝากมา เป็นรายได้ในการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล เพราะได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีเงินได้ความระวาระกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร ฉบับที่ ๑๐ ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๐๐ มาตรา ๕

ทั้งนี้ เหตุว่าดอกเบี้ยเงินฝากที่ไดรับยกเว้นไม่ต้องนำมา เป็นรายได้เพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลนั้น จะต้องเป็นดอกเบี้ยเงินฝากของรัฐบาลไทยเท่านั้น ถ้าเป็นดอกเบี้ยเงินฝากของต่างประเทศแล้วจะต้องนำมา เป็นรายได้ในการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลด้วย.

นิติบุคคลที่จะต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลจากเกณฑ์กำไรสุทธิได้แก่นิติบุคคลที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ :-

๑. นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย และกระทำกิจการในประเทศไทย แม้จะมีสาขาในต่างประเทศด้วย ก็คงถือว่ากิจการของสาขาในต่างประเทศนั้น เป็นกิจการของนิติบุคคลซึ่งได้กระทำกิจการในประเทศไทย ฉะนั้น การคำนวณกำไรสุทธิจึงต้องนำกิจการของสาขาในต่างประเทศมารวมคำนวณด้วยตาม ม. ๖๖ วรรคแรก

๒. นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศ และเข้ามากระทำกิจการในประเทศไทยแห่งเดียว ฉะนั้น การคำนวณกำไรสุทธิจึงมีแต่เฉพาะกิจการในประเทศไทยเท่านั้นตาม ม. ๖๖ วรรคแรก

๓. นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศ และกระทำกิจการในที่อื่น ๆ รวมทั้งในประเทศไทยด้วย และการที่กระทำนั้นต้องไม่ใช่เป็นการขนส่งผ่านประเทศต่าง ๆ เพราะถ้าเป็นการขนส่งผ่านประเทศต่าง ๆ แล้วก็ต้องเสียภาษีเงินได้ จากกำไรสุทธิ แต่ต้องเสียจากยอดรายรับก่อนหักรายจ่าย (มาตรา ๖๓) ในการคำนวณกำไรสุทธิ เพื่อเสียภาษีเงินได้ของนิติบุคคลที่เข้าประเทศไทย จะต้องคำนวณเฉพาะรายได้อันเกิดจากกิจการหรือ เนื่องจากกิจการที่ได้กระทำในประเทศไทยเท่านั้น ตาม ม. ๖๖ วรรค ๒ แต่หาไม่สามารถคำนวณกำไรสุทธิได้ ก็ต้องเสียภาษีเงินได้โดยอัตราร้อยละ ๒ ของยอดรายรับก่อนหักรายจ่ายใด ๆ หรือยอดรายรับก่อนหัก รายจ่ายใด ๆ แล้วแต่อย่างไหนจะมากกว่ากัน ตามมาตรา ๗๑ (๑)

๔. นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศ มีลูกจ้างหรือผู้ทำการแทน หรือผู้ทำการติดต่อในการประกอบกิจการในประเทศไทยเป็นเหตุให้ได้รับเงินได้หรือ

๑๒, ๑๓, ๑๕
คู่มือคำนวณภาษี ๑๑๐

๑๘
คู่มือคำนวณภาษี ๑๑๐

๑๖
คู่มือคำนวณภาษี ๑๐๘

ผลกำไรในประเทศไทย ในถือว่านิติบุคคลนั้นประกอบกิจการในประเทศไทย และมีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลจากกำไรสุทธิ นอกจากจากเงินได้ซึ่งเกิดขึ้นในประเทศไทยโดยใช่เหตุจาง หรือผู้ทำการแทนหรือผู้ทำการติดต่อคงกล่าวไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล เป็นตัวแทนของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศ และมีหน้าที่ยื่นรายการและเสียภาษีเงินได้แทนตาม มาตรา ๓๖ ทวิ^{๓๗} แต่ถาบุคคลผู้มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการยื่นแบบแสดงรายการ และเสียภาษีไม่สามารถจะคำนวณกำไรสุทธิ เพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลได้ ก็ให้เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ ๒ ของยอดขายรับก่อนหักรายจ่ายใด ๆ หรือยอดขายก่อนหักรายจ่ายใด ๆ แล้วแต่อย่างใดจะมากกว่ากัน ตามมาตรา ๓๖ (๑)

คำว่า " เงินได้หรือผลกำไร " นั้น ไม่จำเป็นต้องเป็นตัวเลขเงินสด บริษัทในต่างประเทศจะได้รับในทาง เครดิตหรือทางอื่นใดก็ตาม ถ้าเป็นเงินได้หรือผลกำไรในประเทศไทยแล้ว บอมนมีหน้าที่ต้องเสียภาษีสำหรับเงินได้หรือผลกำไรนั้น และคำว่า " ในประเทศไทย " บอมนหมายถึงกิจการที่ประกอบอันเป็นเหตุให้ได้รับเงินได้หรือผลกำไรนั้นได้กระทำในประเทศไทย" ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๗๓/๒๕๐๔ คดีระหว่าง บริษัทหิงเจริอุทานิช จำกัด เป็นโจทก์ กรมสรรพากร เป็นจำเลย ศาลฎีกาได้พิพากษาให้บริษัทหิงเจริอุทานิชเป็นตัวแทน และมีหน้าที่รับผิดชอบในการยื่นแบบ

^{๓๗} ฎีกาคนวนวทหน้า ๑๑๐

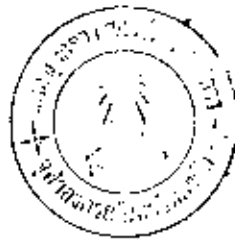
^{๓๘} ฎีกาคนวนวทหน้า ๑๐๘

^{๓๙} ประมุข วิเชียรสินธุ์ *คำพิพากษาเกี่ยวกับประมวลรัษฎากร*
สรรพากรสาสน ปีที่ ๔ เล่มที่ ๓ เดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๔.

แสดงรายการและเสียบภาษีเงินได้ในบัญชี

คดีมีความว่า บริษัทอีสเทอนลิฟท์ โทเบโก จำกัด และบริษัท เอ.ซี. มงค จำกัด เป็นบริษัททำการค้าในขาสูบ ตั้งอยู่ในสหรัฐอเมริกา ใ้มอบหมายให้บริษัทหนึ่งเจริญพานิชเป็นผู้ติดต่อกันในการ เสนอราคาซื้อขายต่อโรงงานขาสูบเป็น ครั้งคราว และบางครั้งบริษัทหนึ่งเจริญพานิชก็ได้รับคำสั่งจากบริษัททั้งสองในทาง ประเทศให้รับใบยาที่ส่งมา เป็นตัวอย่างไปมอบแก่โรงงานขาสูบ หรือให้ไปเค้น เจาหน้าทีโรงงานขาสูบไปปรับใบยาที่บริษัททั้งสองส่งตรงแก่โรงงานขาสูบ บางครั้ง โรงงานขาสูบต่อรองราคา ตานบริษัทหนึ่งเจริญพานิช และบริษัทหนึ่งเจริญพานิชแจ้ง ไปให้บริษัททั้งสองทราบ เมื่อบริษัททั้งสองตั้งกล่าวตกลงตามราคาที่ต่อนั้นหรือไม่ก็จะ ตั้งให้บริษัทหนึ่งเจริญพานิชแจ้งให้โรงงานขาสูบทราบ เมื่อโรงงานขาสูบตกลงซื้อก็ทำ ใบสั่งซื้อมอบให้บริษัทหนึ่งเจริญพานิชส่งไปยังบริษัทอีสเทอนลิฟท์ โทเบโก จำกัด และ บริษัท เอ.ซี. มงค จำกัด ในการชำระราคาใบยา โรงงานขาสูบและบริษัท หนึ่งเจริญพานิชได้ตกลงกันให้โรงงานขาสูบ เปิดเช็ค เสร็จออกเช็คเครดิตไปชำระแก่บริษัท อีสเทอนลิฟท์และหรือบริษัท เอ.ซี. มงค จำกัด ในสหรัฐอเมริกาโดยตรง การเปิด เช็ค เสร็จออกเช็คเครดิตดังกล่าวนี้ โรงงานขาสูบของแจ้งให้บริษัทหนึ่งเจริญพานิชทราบ ทุกครั้ง เว้นแต่ในบางครั้งที่บริษัทอีสเทอนลิฟท์และ/หรือบริษัท เอ.ซี. มงค ได้ส่งมอบ ใบยาซึ่งมีราคาสูงกว่าราคาที่ตกลงซื้อไว้ และโรงงานขาสูบยอมรับซื้อ ซึ่งจะต้องมี การชำระราคาเพิ่มเติม บริษัทหนึ่งเจริญพานิชได้แจ้งให้โรงงานขาสูบส่งราคาสำหรับ ชำระราคาที่เพิ่มเติมนั้นมายังบริษัทหนึ่งเจริญพานิช เพื่อบริษัทจะจัดส่งไปให้บริษัททั้ง สองซึ่งโรงงานขาสูบก็ปฏิบัติตาม เมื่อบริษัททั้งสองได้รับเงินตามกราฟ ก็จะตอบ รับมายังบริษัทหนึ่งเจริญพานิช แล้วบริษัทหนึ่งแจ้งให้โรงงานขาสูบทราบ.

เมื่อใบยาที่บริษัทอีสเทอนลิฟท์และ/หรือบริษัท เอ.ซี. มงค ส่งมานั้นได้เข้า มาถึงกรุงเทพฯ โรงงานขาสูบก็ไปรับเอาเองจากตู้ขนส่ง อ้าใบยาที่ส่งมานั้นไม่ ครบถ้วน โรงงานขาสูบจะคงติดต่อกับทาง ตานบริษัทหนึ่งเจริญพานิช แล้วบริษัท

ยั้งเจริญพาณิชย์กับแจ๊งโชนวิทย์ฮิส เทอมาและหรือบริษัท, เอ.ซี. มองศา ทรัาม เพื่อปฏิบัติเสียในอุทกของ.

การปฏิบัติดังกล่าวข้างต้น เป็นผลให้บริษัททั้งสองในสหรัฐอเมริกาได้รับเงินค่าชดเชยในบา ที่ส่งแก่โรงงานยาสูบเป็นเงิน ๓๕๔,๓๐๒.๑๘ เหรียญอเมริกัน กรมสรรพากรจึงได้ประเมิน เรียกเก็บภาษีเงินได้จากบริษัทซึ่งเจริญพาณิชย์ ในฐานะเป็นตัวแทนของบริษัททั้งสองดังกล่าวในการขายใบยาสูบอเมริกันให้แก่โรงงานยาสูบโดยบริษัทซึ่งเจริญพาณิชย์ได้ทำการขายใบยาสูบบริษัททั้งสอง รูปเรื่องจึงเป็นทำนองเดียวกับกับบริษัททั้งสองนี้ได้เปิดสาขาในประเทศไทย โดยใจทมิฐฐานะพำนอง เป็นสาขาในประเทศไทยของบริษัทตัวการในต่างประเทศ ฉะนั้นจึงถือได้ว่าในกรณีนี้ บริษัททั้งสองนี้ได้ประกอบหรือดำเนินการค้าในประเทศไทยโดยไม่มีบริษัทซึ่งเจริญพาณิชย์เป็นตัวแทนหรือเป็นผู้ทำการแทน บริษัทซึ่งเจริญพาณิชย์จึงต้องมีหน้าที่แบบแสดงรายการและเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลแทน ทั้งนี้ศาลฎีกาได้วินิจฉัยว่า การที่บริษัททั้งสองได้รับเงินค่าใบยาจากโรงงานยาสูบนั้น เป็นเหตุให้บริษัททั้งสองได้รับเงินใดหรือมูลค่าใดในประเทศไทย ซึ่งคำว่า เงินใดหรือมูลค่าใดนั้นมีใช้ตัวเงินสกุลบริษัทในต่างประเทศจะได้รับในทางเศรษฐกิจหรือทางอื่นใดก็ตาม ถ้าเงินเงินใดหรือมูลค่าใดในประเทศไทยแล้วก็ย่อมอยู่ในบังคับของบทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรมาตรา ๗๖ ทวิ และย่อมมีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้สำหรับเงินใดหรือมูลค่าใดนั้น ส่วนข้อความที่ว่า "ในประเทศไทยนั้น" ศาลฎีกาเห็นว่าหมายความถึงกิจการที่ประกอบ อันเป็นเหตุให้ได้รับเงินใดหรือมูลค่าใดนั้นได้กระทำในประเทศไทย ศาลฎีกาจึงทรงยืนยันซึ่งเห็นว่า บริษัทซึ่งเจริญพาณิชย์เป็นตัวแทนบริษัททั้งสองดังกล่าว มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการยื่นรายการและเสียภาษีเงินได้.

การจัด เก็บภาษี เงินได้นิติบุคคลจาก เกณฑ์กำไรสุทธินี้ ถ้าในรอบระยะเวลาบัญชีใดนิติบุคคลประสบขาดทุน นิติบุคคลนั้น ๆ ก็ไม่ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลและยังมีสิทธิที่จะนำผลขาดทุนนี้ไปหักจากกำไรสุทธิของรอบระยะเวลาบัญชีถัดไปได้อีกด้วย แต่ไม่เกิน ๕ รอบระยะเวลาบัญชี ซึ่งจะได้อีกดวละ เอียคคอปไป ในบทที่ ๓

สำหรับรายจ่ายที่จะถือเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิ จะต้องเป็นรายจ่ายที่ไม่เข้าลักษณะรายจ่ายตามมาตรา ๖๕ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร จึงจะถือเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิได้ รายจ่ายที่เข้าลักษณะ ตามมาตรา ๖๕ ทวิ^{๒๐} แห่งประมวลรัษฎากรนี้แม้ว่ากิจการจะเลิกจ่ายไปจริง ๆ กิจการก็จะต้องนำรายจ่ายดังกล่าววกกลับเข้าเป็นรายได้อีก เพื่อคำนวณขยายออกกำไรสุทธิ เพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล รายจ่ายที่เข้าลักษณะตามมาตรา ๖๕ ทวิ มีอะไรบ้างนั้นจะได้กล่าวต่อไปในบทที่ ๓.

นอกจากนี้การคำนวณกำไรสุทธิ เพื่อ เสียภาษี เงินได้นิติบุคคลนี้จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามเงื่อนไขในมาตรา ๖๕ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากรด้วย ซึ่งจะได้อีกดวอย่างละเอียดในบทที่ ๓

แบบแสดงรายการ เพื่อยื่น เสียภาษี เงินได้นิติบุคคลซึ่งคำนวณจากกำไรสุทธินี้ใช้ แบบ ภ.ง.ด. ๕ ซึ่งต้องยื่นพร้อมกับบัญชีทำการ, บัญชีกำไรขาดทุนและงบดุลยพร้อมทั้งรายละเอียดสินค้าคงเหลือ ภายในหนึ่งรอบหาสินวันนับแต่วันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี

001172

หลักการ เก็บภาษี เงินได้นิติบุคคลจากรายรับก่อนหักรายจ่ายใด ๆ

นิติบุคคลที่ต้อง เสียภาษี เงินได้นิติบุคคลจากรายรับก่อนหักรายจ่ายใด ๆ ใดแก่ บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศเท่านั้น และ

กระทำกิจการขนส่งยานประเทศต่าง ๆ รวมทั้งประเทศไทยด้วย ได้แก่บริษัทสายการบินและสายการบินเรือต่าง ๆ เช่น K.L.M., B.O.A.C., PAN AMERICAN, QUANTAS, MERK LINE เป็นต้น ส่วนบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่จดทะเบียนในประเทศไทยและทำกิจการขนส่งระหว่างประเทศ เช่น บริษัทไทยอินเตอร์เนชั่นเนล จำกัด มีใ้คอยู่ในรายชื่อที่ต้องเสียจากยอดรายรับก่อนหักรายจ่ายใด ๆ แล้ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลจากยอดกำไรสุทธิในรอบระยะเวลาบัญชีดังกล่าวมาแล้วข้างต้น.

รายรับที่ต้องนำมาคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลใ้แก่ยอดรายรับที่เรียกเก็บในรอบระยะเวลาบัญชีหนึ่ง ๆ ซึ่งยอดรายรับที่เรียกเก็บนี้อาจจะไม่เท่ากับยอดเงินที่ใ้ได้รับจริงก็ได้ ทั้งนี้หากกว่าเงินที่เรียกเก็บนั้นยังมิใ้ได้รับชำระจริงในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น ๆ รายรับที่ต้องนำมาคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลนี้ตามประมวลรัษฎากรมาตรา ๒๗ แบ่งออกเป็น ๒ ประเภทคือ.-

- ๑. ในกรณีรับชนคนโดยสาร รายรับใ้แก่คนโดยสาร ค่าธรรมเนียมและประโยชน์อย่างอื่นที่เรียกเก็บในประเทศไทย เนื่องในการรับชนคนโดยสาร โดยใ้เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ ๑ ของรายรับก่อนหักรายจ่ายใด ๆ.
- ๒. ในกรณีรับชนของ รายรับใ้แก่ค่าระวาง ค่าธรรมเนียม และประโยชน์อย่างอื่นที่เรียกเก็บไม่ว่าในหรือนอกประเทศไทย เนื่องในการรับชนของออกจากประเทศไทย โดยใ้เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ ๑ ของรายรับก่อนหักรายจ่ายใด ๆ.

ตัวอย่าง

บริษัทการบิน B.O.A.C. รับชนของจากบริษัทสินค้าไทย จำกัดไปยังบริษัท A. จำกัดซึ่งอยู่ในกรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ บริษัทสินค้าไทยจำกัดใ้บริษัท B.O.A.C. ไปเก็บเงินค่าขนส่งและค่าธรรมเนียมปลายทาง คือ เก็บจากบริษัท A.

จำกัด เงินค่าขนส่งและค่าธรรมเนียมบริษัทการบิน B.O.A.C. จำกัด จะไม่
ได้รับในประเทศไทยก็ตาม บริษัท B.O.A.C. ก็จะต้องนำมาเป็นรายรับซึ่งเกิดขึ้น
ในประเทศไทยและต้องนำมาคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล เมื่อสิ้นรอบระยะเวลา
บัญชีในอัตราร้อยละ ๑ ของรายรับก่อนหักรายจ่ายใด ๆ

เหตุที่มีได้เก็บจากกำไรสุทธิตามวิธีที่ ๑ ก็เพราะ เป็นการยากที่บริษัท หรือ
ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ประกอบกิจการประเภทการขนส่งระหว่างประเทศจะคำนวณ
หากำไร หรือขาดทุนสุทธิที่เกิดขึ้นในแต่ละประเทศที่ได้ทำการขนส่งได้ ดังนั้น เพื่อ
ความสะดวกในการบังคับจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลจึงมีได้เก็บจากกำไรสุทธิ แต่
เก็บจากรายรับก่อนหักรายจ่ายใด ๆ

แบบแสดงรายการ เพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลซึ่งคำนวณจากรายรับก่อนหัก
รายจ่ายใด ๆ นี้ ใช้แบบ ภ.ง.ด. ๕ ก. ซึ่งต้องยื่นพร้อมบัญชีรายรับก่อนหัก
รายจ่ายภายในหนึ่งรอบทาสิบวัน นับแต่วันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี พร้อมทั้ง
ชำระภาษีศอธำเภอ

หลักการ เก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลจากเงินได้พึงประเมินบางประเภทที่จ่ายจาก
หรือในประเทศไทย

การเก็บภาษีโดยวิธีนี้ ให้ผู้ขายเงินหักเงินภาษีจากเงินที่จ่ายหรือกล่าวอีก
นัยหนึ่งว่าเป็นการหักภาษีเงินได้ไว้ ณ ที่จ่ายนั่นเอง คือผู้ขายเงินได้พึงประเมินตาม
ประเภทที่กฎหมายประมวลรัษฎากรมาตรา ๗๐ กำหนดไว้ จะคงหักภาษีเงินได้
๗ ที่จ่ายออกก่อน แล้วจึงจ่ายเงินที่ได้หักภาษีเงินได้ไว้แล้วให้แก่ผู้มีเงินได้ไป และผู้
จ่ายเงินได้พึงประเมินมีหน้าที่ต้องนำเงินภาษีที่ตนหักไว้ นั้นส่งอำเภอท้องที่ที่สำนักงาน
นั้นตั้งอยู่ พร้อมทั้งยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษี (ภ.ง.ด. ๕ ก.) ภายใน ๗ วัน
นับแต่วันสิ้นเดือนของเดือนที่จ่ายเงินได้พึงประเมินนั้นแก่นิติบุคคลในต่างประเทศ

นิติบุคคลที่มีหน้าที่จะต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลตามวิธีนี้ ตามประมวล
รัษฎากรมาตรา ๗๐ กำหนดไว้แล้ว ได้แก่ บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตาม

กฎหมายของต่างประเทศและมีโคประกอบกิจการในประเทศไทย กล่าวคือไม่มี
สถานประกอบกิจการในประเทศไทย ไม่ว่าจะ เป็นสาขา คิวแทน หรือผู้ทำ
การแทน อันก่อให้เกิดรายได้ แต่ได้รับเงินโคถึงประเมินของประเภทที่จ่ายจาก
หรือในประเทศไทย.

ดังนั้นเงินโคซึ่งประเมินที่จะต้องนำมาคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินโคนี้บุคคล
หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ เงินโคที่ผู้จ่ายจะต้องหักภาษีเงินโคไว้ตามที่จำเป็นจะต้องเป็น
เงินโคประเภทที่กฎหมายประมวลรัษฎากร มาตรา ๕๐ กำหนดไว้เท่านั้น ซึ่งโคหัก
เงินโคดังกล่าวไปนี้.-

๑. เงินโคเนื่องจากหน้าที่หรือตำแหน่งงานที่ทำ หรือจากการรับทำงานให้
ไม่ว่าจะเป็นค่าธรรมเนียม ค่านายหน้า ค่าส่วนลด เงินอุดหนุนในงานที่ทำ เบี้ย
ประชุม บำเหน็จ โบนัส เงินค่าเช่าบ้าน เงินที่คำนวณโคจากมูลค่าของการโคโดย
ขายหรือจ่ายเงินโคให้โดยไม่ได้เสียค่าเช่า เงินที่ผู้จ่ายเงินโคออกให้ เป็นค่าภาษีเงิน
โคหรือภาษีอากรอื่น เงินที่ผู้จ่ายเงินโคจ่ายชำระหนี้โค ๆ ซึ่งผู้มีเงินโคมีหน้าที่ต้อง
ชำระ และเงินที่รับคืนหรือประโยชน์โค ๆ บรรดาที่โคเนื่องจากหน้าที่หรือตำแหน่ง
งานที่ทำหรือจากการรับทำงานให้ นั้น ไม่ว่าจะหน้าที่หรือตำแหน่งงานหรืองานที่รับทำให้
นั้นจะเป็นการประจำหรือชั่วคราว (มาตรา ๕๐ (๒))

๒. ค่าแห่งกุศลคดี ค่าแรงลิขสิทธิ์หรือสิทธิอย่างอื่น เงินปันหรือ เงินโคที่มีลักษณะ
เป็นเงินรายมีอันโคมาจากเงินปันกรรม นิตกรรมอย่างอื่น หรือค่าจ้างทนายของศาล
(ม. ๕๐ (๓))

๓. เงินโคที่เป็น

(ก) คอถเบี้ยงจากเงินปันหรือ เงินปัน กำนำ กำนอง หรือเงิน
ฝาก.

๒๑ นายสนั่น เกตุทัต ประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๐๕ หน้า ๒๒

๒๒ เรื่องรศึกับหน้า ๒๒ - ๒๓

(ข) เงินปันผล เงินส่วนแบ่งของกำไร หรือประโยชน์ใดที่ได้
จากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล

(ค) เงินโบนัสที่จ่ายแก่ผู้ถือหุ้น หรือผู้เป็นหุ้นส่วน ในบริษัทหรือห้าง
หุ้นส่วนนิติบุคคล

(ง) เงินลงทุนของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล เฉพาะส่วนที่จ่าย
ไม่เกินกว่ากำไรและ เงินที่กั้นไว้รวมกัน

(จ) เงิน เงินทุนของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งตั้งจากกำไรที่
ได้มาหรือ เงินที่กั้นไว้รวมกัน

(ฉ) ผลประโยชน์ที่ได้จากการที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลควบ
เข้ากัน หรือรับช่วงกัน หรือเลิกกัน ซึ่งตีราคาเป็นเงินได้เกินกว่าเงินทุน

(ช) ผลประโยชน์ที่ได้จากการโอนหุ้นหรือโอนการ เป็นหุ้นส่วน ซึ่งตี
ราคาเป็นเงินได้เกินกว่าที่ลงทุน (ม. ๘๐ (๘))

๘. เงินหรือประโยชน์อย่างอื่นที่ได้นอกจาก

(ก) การให้เช่าทรัพย์สิน

(ข) การมีค้ำประกันเช่าหรือทรัพย์สิน

(ค) การมีค้ำประกันซื้อขาย เงินและอื่น ซึ่งผู้ขายได้รับคืนทรัพย์สินที่ซื้อขาย
นั้นโดยไม่คงคืนเงินหรือประโยชน์ที่ได้รับแล้ว.

ในกรณี (ก) ถ้าเจ้าพนักงานประเมินมีเหตุอันควรเชื่อว่า ผู้มีเงินได้
แสดง เงินได้ค่าไปไม่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจประเมิน
เงินได้นั้นตามจำนวนเงินที่ทรัพย์สินนั้นสมควรให้เช่าได้ตามปกติ และให้ถือว่า จำนวน
เงินที่ประเมินนี้เป็นเงินได้ซึ่งประเมินของผู้มีเงินได้.

ในกรณี (ข) และ (ค) ให้ถือว่าเงินได้หรือประโยชน์ที่ได้รับไว้แล้ว แต่
วันทำสัญญาจนถึงวันยกเลิกสัญญาทั้งสิ้น เป็นเงินได้ซึ่งประเมินของเจ้าพนักงานมีค้ำประกัน
(ม. ๘๐ (๘))

๕. เงินได้จากวิชาชีพอิสระ คือวิชากฎหมาย การประกอบโรคศิลป์ วิศวกรรม สถาปัตยกรรม การบัญชี ประณีตศิลปกรรม หรือวิชาชีพอิสระอื่นซึ่งจะได้อำนาจพระราชบัญญัติกำหนดชนิดไว้.

การคำนวณภาษีเงินได้ที่จะต้องหักไว้ที่จ่ายนี้ เงินได้พึงประเมินที่กล่าวมาข้างต้นนี้บางประเภทกฎหมายยอมให้หักค่าใช้จ่าย และบางประเภทกฎหมายไม่ยอมให้หักค่าใช้จ่ายกล่าวคือ:

ก. เงินได้ตามข้อ ๑. หรือตามมาตรา ๕๐ (๒) แห่งประมวลรัษฎากร ให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมารอยอดละ ๒๐ แต่รวมกันของไม่เกิน ๒๐,๐๐๐.๐๐ บาท (มาตรา ๗๐ (๑) แห่งประมวลรัษฎากร)

ข. เงินได้ตามข้อ ๒ และ ๓ หรือมาตรา ๕๐ (๓) (๔) แห่งประมวลรัษฎากร ไม่ยอมให้หักค่าใช้จ่าย และให้คำนวณภาษีตามอัตราภาษีเงินได้สำหรับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล (ม. ๗๐ (๒)).

ค. เงินได้ตามข้อ ๔ หรือมาตรา ๕๐ (๕) แห่งประมวลรัษฎากร ให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมารอยอดละ ๓๐ แล้วคำนวณภาษีตามอัตราภาษีเงินได้สำหรับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล (ม. ๗๐ (๓) แห่งประมวลรัษฎากร).

ง. เงินได้ตามข้อ ๕ หรือ มาตรา ๕๐ (๖) แห่งประมวลรัษฎากร ให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมารอยอดละ ๕๐ แล้วคำนวณภาษีตามอัตราภาษีเงินได้สำหรับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล (ม. ๗๐ (๔)).

สำหรับการหักภาษีเงินได้ในนิติบุคคลไว้ที่จ่ายนี้ ถ้าในรอบระยะเวลาบัญชีหนึ่งมีการจ่ายเงินได้พึงประเมินประเภทต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นนี้มากกว่าครั้งหนึ่ง ในการคำนวณหักภาษีเงินได้ที่จ่ายจะต้องนำเงินที่จ่ายในครั้งก่อน ๆ มารวมคำนวณด้วย ทั้งนี้เพราะเงินได้พึงประเมินบางประเภท เช่น เงินได้ตามมาตรา ๕๐ (๒) ใ้ถูกจำกัดค่าใช้จ่ายที่ยอมให้หัก กล่าวคือ ยอมให้หักค่าใช้จ่ายรวมกันไม่เกิน ๒๐,๐๐๐.๐๐ บาท นอกจากนี้ อัตราภาษีเงินได้ในนิติบุคคลเป็นอัตราก้าวหน้าด้วย.

ตัวอย่าง ๑.

สมมติบริษัทชาวจำกัดในประเทศไทย จะคงจ่ายค่านายหน้าแก่บริษัทนี้ จำกัดในประเทศไทย ในรอบระยะเวลาบัญชีปี พ.ศ. ๒๕๐๘ จ่ายค่านายหน้าทั้งสิ้น ๒ ครั้ง ดังนี้.-

ครั้งที่ ๑	จ่ายเมื่อ	๑ มีนาคม ๒๕๐๘	เป็นเงิน	๕๐,๐๐๐.๐๐	บาท
ครั้งที่ ๒	จ่ายเมื่อ	๑๐ พฤษภาคม " "	" "	<u>๓๕๐,๐๐๐.๐๐</u>	บาท
รวม				<u>๔๐๐,๐๐๐.๐๐</u>	บาท

การคำนวณหาจำนวนเงินภาษีที่ต้องหักไว้ที่จ่าย และจำนวนเงินที่จะคงจ่ายให้แก่บริษัทนี้จำกัด จะเป็นดังนี้.-

<u>ครั้งที่แรก</u>	จ่ายเงินค่านายหน้า	๕๐,๐๐๐.๐๐	บาท
	หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมา ๒๐% แต่ไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท	<u>๑๔,๐๐๐.๐๐</u>	บาท
	∴ เงินคงเหลือหักค่าใช้จ่ายแล้ว	<u>๓๖,๐๐๐.๐๐</u>	บาท
	ภาษีที่ต้องหักและนำส่งชำเฮอร์ยอดละ ๑๕ เป็นเงินภาษี	๑๐,๘๐๐.๐๐	บาท
	∴ เงินที่คงจ่ายให้แก่บริษัทนี้ จำกัด	๒๕,๒๐๐.๐๐	บาท
<u>ครั้งที่สอง</u>	จ่ายเงินค่านายหน้า	๓๕๐,๐๐๐.๐๐	บาท
	บวกจ่ายเงินค่านายหน้าครั้งที่แรก	<u>๕๐,๐๐๐.๐๐</u>	บาท
	รวม	๔๐๐,๐๐๐.๐๐	บาท
	หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมา ๒๐% แต่ไม่เกิน ๒๐,๐๐๐.๐๐ บาท	<u>๒๐,๐๐๐.๐๐</u>	บาท
	(ครั้งที่แรก ๑๔,๐๐๐ บาท บวกครั้งที่สอง ๖,๐๐๐)		
	∴ เงินคงเหลือหักค่าใช้จ่ายแล้ว	<u>๓๖๐,๐๐๐.๐๐</u>	บาท
	เงินในส่วนที่ไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาทเสีย ๑%	๓๕,๐๐๐.๐๐	บาท
	เงินส่วนที่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ แต่ไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ เสีย ๒๐%	<u>๖๔,๐๐๐.๐๐</u>	บาท

ครั้งที่ ๒	จ่ายเงินปันผล	๕๐๐,๐๐๐.๐๐	บาท
	บวกจ่ายเงินปันผลครั้งแรก	<u>๓๐๐,๐๐๐.๐๐</u>	บาท
	รวม	<u>๘๐๐,๐๐๐.๐๐</u>	บาท
	เงินคงเหลือส่วนที่ไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท		
	เสีย ๑%	๕,๐๐๐.๐๐	บาท
	เงินคงเหลือส่วนที่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ ไม่เกิน		
	• ตามบาทเสีย ๒๐%	<u>๕๐,๐๐๐.๐๐</u>	บาท
	รวมภาษีที่ต้องเสียทั้งสิ้น	๕๕,๐๐๐.๐๐	บาท
	หักภาษีที่หักและนำส่งครั้งแรกแล้ว	<u>๕๕,๐๐๐.๐๐</u>	บาท
	คงเหลือภาษีที่ต้องหักและนำส่งครั้งที่ ๒ เป็นเงิน	๕๐,๐๐๐.๐๐	บาท
	∴ เงินปันผลที่จ่ายให้บริษัทที่ จำกัดครั้งที่ ๒		
	เป็นเงิน	๗๕๐,๐๐๐.๐๐	บาท

ตัวอย่างที่ ๓

บริษัทเคเอ็นเรโอไทยจำกัด เขาเรือจากบริษัทจำกัดในต่างประเทศเพื่อใช้ในกิจการ โดยจ่ายค่าเช่าปีละ ๒ ครั้ง คือวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๐๔ ครั้งหนึ่ง และวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๐๔ อีกครั้งหนึ่ง สมมติว่าราคาเช่าครั้งละ ๓๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท ค่าเช่าที่บริษัทเคเอ็นเรโอไทยจำกัด จ่ายให้บริษัทจำกัดในต่างประเทศ จะคงเหลือเงินโดยมีบุคคลใดที่จ่ายก่อนที่จะส่งไปให้บริษัทจำกัด ซึ่งการคำนวณหาจำนวนภาษีที่จะคงเหลือไว้ และจำนวนเงินที่จะคงจ่ายให้บริษัท จำกัด คำนวณได้ดังนี้.

ครั้งที่ ๑	จ่ายค่าเช่าเรือ	๓๐๐,๐๐๐.๐๐	บาท
	หักค่าใช้จ่ายเป็นการเช่า ๑% เป็นเงิน	<u>๓๐,๐๐๐.๐๐</u>	บาท
	คงเหลือเงินใช้ส่งประเมินหลังหักค่าใช้จ่ายแล้ว	๒๗๐,๐๐๐.๐๐	บาท
	ภาษีที่จะคงเหลือและนำส่งร้อยละ ๑๕ เป็นเงินภาษี	๔๐,๕๐๐.๐๐	บาท

• • •	เงินสดที่จ่ายให้แก่บริษัท จ้ากัค	<u>๒๕๕,๕๐๐.๐๐</u>	บาท
ครั้งที่ ๒	จ่ายค่าเช่าเรือ	๓๐๐,๐๐๐.๐๐	บาท
	จ่ายค่าเช่าเรือครั้งแรก	<u>๓๐๐,๐๐๐.๐๐</u>	บาท
	รวม	๖๐๐,๐๐๐.๐๐	บาท
	หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมา ๑๐%	<u>๖๐,๐๐๐.๐๐</u>	บาท
	คงเหลือเงินในหลังหักค่าใช้จ่ายแล้ว	<u>๕๔๐,๐๐๐.๐๐</u>	บาท
	เงินโคสุทธิส่วนที่ไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท เสีย ๑%	๕,๐๐๐.๐๐	บาท
	เงินโคสุทธิส่วนที่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท ไม่เกิน		
	• ลานเสีย ๒๐%	<u>๔,๐๐๐.๐๐</u>	บาท
	รวมภาษีที่ต้องเสียทั้งสิ้น	๘๓,๐๐๐.๐๐	บาท
	หักภาษีที่หักและนำส่งครั้งแรกแล้ว	<u>๕๐,๕๐๐.๐๐</u>	บาท
• • •	ภาษีจะคงหักและนำส่งอำเภอครั้งที่สอง	๓๒,๕๐๐.๐๐	บาท
• • •	เงินค่าเช่าเรือที่จ่ายใหม่บริษัท จ้ากัค ครั้งที่สอง	๒๕๕,๕๐๐.๐๐	บาท

จำนวนเงินภาษีซึ่งผู้จ่ายเงินมีหน้าที่ต้องหักไว้และนำส่งอำเภอก่อนที่จ่ายเงินแก่มิติบุคคลในต่างประเทศนี้ หากมิได้หักไว้หรือหักไว้แล้วแต่มิได้นำส่งอำเภอหรือหักและนำส่งอำเภอแล้วแต่ไม่ครบจำนวนที่ถูกต้อง ผู้จ่ายเงินต้องรับผิดชอบร่วมกับนิติบุคคลผู้มีเงินได้ในกรณีเสียภาษีที่ตรงข้ามจำนวนเงินภาษีที่มีได้หักและนำส่งหรือตามจำนวนที่ขาดไปแล้วแต่กรณี เว้นแต่ในกรณีที่ผู้จ่ายได้หักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายแล้วนิติบุคคลผู้มีเงินได้จึงไม่ต้องรับผิดชอบในอันที่จะต้องชำระภาษีเท่าจำนวนที่ผู้จ่ายเงินได้หักไว้แล้วนั้นและให้ผู้จ่ายเงินรับผิดชอบในการที่จะต้องชำระภาษีจำนวนที่ขาดอยู่นั้นแต่ฝ่ายเดียว (ตาม ม.๕๔)^{๒๕} นอกจากนี้ผู้จ่ายเงินยังต้องรับผิดชอบเสียเงินเพิ่มอีกร้อยละ ๒๐

ของภาษีที่มีคืนและนำส่ง หรือจำนวนภาษีที่ขาดไปแล้วแต่กรณีตามม. ๒๖^๔ ออกจาก
ใบหนึ่งควย เว้นแต่ในกรณีดังกล่าวนี้ จึงจะรับคืนเสียเงินเพิ่มไม่ถึงร้อยละ ๒๐

๑. ถ้าหากนิติบุคคลผู้จ่ายเงิน ให้นำเงินภาษีไปชำระโดยไม่ได้รับค่า
คืน หรือค่าเรียกตรวจสอบใตสวนโดยตรง เป็นหนังสือเสียเงินเพิ่มร้อยละ ๕
ของเงินภาษีที่ต้อง เสียและนำส่งนั้น

๒. ถ้าหากนิติบุคคลผู้จ่ายเงิน ได้รับค่าคืนหรือค่าเรียกตรวจสอบใต
สวนโดยตรง เป็นหนังสือแล้ว แต่ให้นำเงินภาษีมาชำระภายใน ๑๐ วันนับแต่
วันที่ได้รับค่าคืนหรือค่าเรียกตรวจสอบใตสวนก็เสียเงินเพิ่มร้อยละ ๑๐% ของเงิน
ภาษีที่ต้อง เสียและนำส่ง.

ตัวอย่าง

สมมุติตัวอย่างที่ ๓ ข้างต้น บริษัทเคเอ็นวีไทยจำกัดมีคืนเงินภาษีไว้
แต่จ่ายก่อนที่จะส่งเงินค่าเช่าเรือไปให้บริษัทจำกัด กล่าวคือส่งไป ๒ ครั้ง เป็น
เงินทั้งสิ้น ๒๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท ครั้นเมื่อผู้สอบบัญชีมาทำการตรวจสอบพบ จึงแจ้ง
ให้บริษัททราบ และบริษัทเคเอ็นวีไทยจึงนำเงินภาษีที่ต้องหักตามประมวลรัษฎากร
จำนวน ๔๓,๐๐๐.๐๐ บาท ส่งชำระโดยที่ยังมิได้รับค่าคืน หรือค่าเรียกตรวจสอบ
ใตสวนเป็นหนังสือ เช่นนี้ บริษัทเคเอ็นวีไทยจำกัดคงรับคืนเสียเงินเพิ่มเพียงร้อยละ
๕ เป็นเงิน ๔,๑๕๐.๐๐ บาท

แต่หากบริษัทเคเอ็นวีไทยจำกัดได้รับหมายเรียกในวันที่ ๑ กุมภาพันธ์
๒๕๑๐ จากกรมสรรพากร ให้นำสมุดบัญชีและเอกสารประกอบการลงบัญชีของรอบ
ระยะเวลาบัญชีปี พ.ศ. ๒๕๐๔ ไปให้ทำการตรวจสอบ บริษัทจึงรีบนำเงินภาษีซึ่งตน
มีหน้าที่ต้องหักและนำส่งจำนวน ๔๓,๐๐๐.๐๐ บาท ไปชำระแต่ว่าการชำระค่าภายใน
๑๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับหมายเรียก คือนับแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๐ เป็นต้น
ไป บริษัทคงรับคืนเสียเงินเพิ่มภาษีเพียงร้อยละ ๑๐ เป็นเงิน ๔,๓๐๐.๐๐ บาท

แนกตาหากบริษัทนำภาษีจำนวน ๔๓,๐๐๐.๐๐ บาทนี้ไปชำระเกินวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๐ แล้ว บริษัทคงต้องรับผิดชอบเงินเพิ่มร้อยละ ๒๐ เป็นเงิน ๑๖,๖๐๐.๐๐ บาท

เงินภาษีจำนวน ๔๓,๐๐๐.๐๐ บาท รวมกับเงินเพิ่มที่บริษัทเดินเรือไทย จำกัดได้จ่ายไปแทนบริษัทที่จำกัดในต่างประเทศนี้ บริษัทเดินเรือไทย จำกัด บอมนิว สิทธิไล เบี้ย เอาดกับบริษัทที่จำกัดได้

สำหรับแบบแสดงรายการ เดือนธันวาคมภาษีเงินได้นิติบุคคลที่หักไว้ที่จ่ายนี้ ใช้แบบ ภ.ง.ด. ๕ ค. ซึ่งต้องยื่นภายในเจ็ดวันนับแต่วันสิ้นเดือนของเดือนที่จ่าย เงินได้พึงประเมินนั้น

การ เก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลจากการ จำหน่ายกำไรออกไปต่างประเทศ

นิติบุคคลที่ผู้แทนที่คง เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลตามวิธีนี้ได้แก่ บริษัทหรือห้าง พุฒส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศ แล้วเข้ามาประกอบกิจการในประเทศไทย เช่น เปิดสาขา เป็นคน และกำไรจำหน่ายเงินกำไร หรือเงินประเภท อื่นใดที่กันไว้จากกำไร หรือที่ถือได้ว่าเป็นเงินกำไรออกไปจากประเทศไทย จะต้อง เสียภาษีเงินได้นิติ บุคคลในอัตราร้อยละ ๑๕ จากจำนวนเงินดังกล่าวที่จำหน่ายออก จากประเทศไทย โดยให้บริษัทหรือห้างพุฒส่วนนิติบุคคลที่จำหน่ายเงินกำไรออกไปจาก ประเทศไทย เป็นผู้หักภาษีเงินได้นิติบุคคลไว้ในอัตราร้อยละ ๑๕ แล้วนำส่งอำเภ ท้องที่พร้อมทั้งยื่นแบบแสดงรายการ (ภ.ง.ด. ๕ ง.) ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ จำหน่าย ตาม. ๗๖ ทวิ

บริษัทหรือห้างพุฒส่วนนิติบุคคลใดจำหน่ายกำไรหรือ เงินประเภทอื่นใดที่ กันไว้จากกำไรหรือที่ถือได้ว่าเป็น เงินกำไรออกไปจากประเทศไทย ให้ เสียภาษีเงิน ได้ในจำนวนเงินที่จำหน่ายนั้นในอัตราร้อยละ ๑๕ โดยนำส่งอำเภ ท้องที่พร้อมทั้ง ยื่นรายการตามแบบที่อธิบดีกำหนด ภายในเจ็ดวันนับแต่วันจำหน่าย.

ส่วนนิติบุคคลที่จัดขึ้นตามกฎหมายไทยไม่อยู่ในข่ายต้องเสียภาษีเงินได้ตาม
 วรรคนี้ ทั้งนี้เพราะ นิติบุคคลที่จัดขึ้นตามกฎหมายไทย เมื่อประกาศขายเงินปันผล
 นิติบุคคลนั้นย่อมมีหน้าที่ของหักภาษีเงินได้ไว้ตามที่จ่ายก่อน กล่าวคือ ถ้าประกาศขาย
 เงินปันผลแก่บุคคลธรรมดาที่ต้องหักภาษีเงินได้ไว้ตามที่จ่ายตามอัตราภาษีเงินได้บุคคล
 ธรรมดา (ม. ๕๐ (๒)) ^{๒๔} และถ้าประกาศขายแก่นิติบุคคลก็ต้องหักภาษีเงินได้ตามที่
 จ่ายไว้ตามอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล (ม. ๕๐ (๒)) ^{๒๕} ดังนั้นเมื่อมีการส่งเงินปัน
 ผลออกไปจากประเทศไทย จึงไม่ต้องเสียภาษีตามม. ๕๐ วรรคนี้ เพราะเงินกำไร
 ของบริษัทได้เปลี่ยนสภาพมาเป็นเงินปันผลของผู้ถือหุ้นแล้ว ทั้งยังได้เสียภาษีตาม
 ม. ๕๐ (๒) หรือ ม. ๕๐ (๒) แล้ว เว้นแต่นิติบุคคลนั้นจะจำหน่ายเงินกำไร
 ออกไปจากประเทศไทยก่อนประกาศขายเงินปันผล

คำว่า "เงินกำไร" ตามม. ๕๐ วรรคนี้ ย่อมหมายถึงกำไรสุทธิตามประ
 มวลรัษฎากร ดังนั้นเงินที่จำหน่ายออกไปต่างประเทศซึ่งจะต้องเสียภาษีตาม ม.๕๐
 วรรคนี้ มีอยู่ ๓ ประเภทคือ

๑. เงินกำไรที่ยอมปรารถนอยู่ในบัญชีกำไรขาดทุน ซึ่งการคำนวณหายอด
 กำไรสุทธิในใบปฏิบัติตามประมวลรัษฎากรว่าด้วยการคำนวณกำไรสุทธิ เพื่อเสียภาษีเงิน
 ได้นิติบุคคล (ซึ่งจะได้อีกด้วยละเยียดในบทที่ ๑) และยอมหมายรวมถึงกำไร
 สุทธิทั้งหมดมาของรอบระยะเวลาบัญชีก่อน ๆ ด้วย นั่นคือ ไม่จำเป็นต้องเป็นกำไร
 สุทธิของรอบระยะเวลาบัญชีในปีที่มีการจำหน่ายกำไรไปต่างประเทศในปีนั้น เพียง
 ปีเดียว.

๒. เงินประเภทอื่นใดที่ผันไว้จากกำไร เช่น เงินสำรองต่าง ๆ เงิน
 กองทุน (Fund) หรือเงินอื่นซึ่งผันไว้จากกำไร

๒๔ " ๑๑๔
 ๒๕ " ๑๑๔

๓. เงินประเภทอื่นใดที่ถือได้ว่าเป็นเงินกำไร เช่น บริษัทที่จำกัดใน ประเทศไทย เป็นสาขาของบริษัทที่จำกัด ในประเทศออสเตรเลีย บริษัทที่จำกัด ในประเทศไทย มีกำไร ๑,๐๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท แต่บริษัทที่จำกัดในประเทศไทย จะจำหน่ายกำไร ๕๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท นี้ออกไปจากประเทศไทย บริษัทกลับทำการ ลดทุนลง ๕๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท แล้วโอนเงินที่ลดทุนลงไปจากประเทศไทย เป็นกำไร การกระทำเช่นนี้ถือว่าบริษัทที่จำกัดในประเทศไทย ได้จำหน่ายกำไรออกจาก ประเทศไทยจะคงเสียภาษีในอัตรา ร้อยละ ๑๕ เป็นเงิน ๓๕,๐๐๐.๐๐ บาท ซึ่ง บริษัทที่จำกัดในประเทศไทยมีหน้าที่ต้องหักภาษีจำนวน ๓๕,๐๐๐.๐๐ บาทนี้ไว้แล้ว นำส่งอู่ภาษีของที่ภายใน ๗ วันนับแต่วันที่มีการจำหน่าย.

คำว่า "จำหน่าย" ในมาตรา ๓๐ ทวินี้ ย่อมมีความหมายกว้างกว่าคำว่า "ส่ง" ฉะนั้น การที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลใดกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้ ย่อมถือได้ว่าเป็นการจำหน่ายกำไร หรือเงินประเภทอื่นใดที่กั้นไว้จากกำไร หรือที่ถือได้ว่าเป็นกำไรออกไปจากประเทศไทย

๑. ส่งเงินโอนเงินตราต่างประเทศซึ่ง เป็นเงินกำไรหรือเงินประเภทอื่นใด ที่กั้นไว้จากกำไรหรือที่ถือได้ว่าเป็นเงินกำไรออกไปจากประเทศไทยจริง ๆ โดย ขออนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทย

๒. จำหน่ายเงินกำไรหรือเงินประเภทอื่นใดที่กั้นไว้จากกำไรหรือที่ถือได้ว่าเป็นเงินกำไรจากบัญชีกำไรขาดทุนหรือบัญชีอื่นใดของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ไปชำระหนี้ หรือหักลดต้นหนี้หรือไปตั้งเป็นยอดเจ้าหนี้ในบัญชีของบุคคลใด ๆ ใน ต่างประเทศ การปฏิบัติเช่นนี้ แม้จะมีใ้มีการส่งเงินออกจากประเทศไทยไปจริง แต่ได้มีการจำหน่ายในบัญชีแล้ว ก็ถือว่าได้มีการจำหน่ายกำไรออกไปจากประเทศไทยจริง คงเสียภาษีในอัตรา ร้อยละ ๑๕ จากจำนวนเงินที่ส่ง เป็นเจ้าหนี้ในวันนั้น

๓. การกระทำการอย่างอื่นซึ่งมีผลเท่ากับข้อ ๑. และข้อ ๒.

ตัวอย่าง

บริษัทเอจำกัดในประเทศไทย เป็นสาขาของบริษัทเอจำกัดในประเทศอังกฤษ เมื่อสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี บริษัทเอจำกัดในประเทศไทย ได้โอนกำไรจากบัญชีกำไรขาดทุน จำนวน ๑๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท ไปตั้งเป็นเจ้าหนี้ไว้ในบัญชีเงินสดของบริษัทเอจำกัดในประเทศอังกฤษ กล่าวคือ เดบิตบัญชีกำไรขาดทุนและเครดิตบัญชีเงินสดบริษัทเอจำกัดในประเทศอังกฤษ โดยยังมีใตขออนุญาตธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อเปิด Letter of Credit ส่งเงินไปให้บริษัทเอจำกัดในประเทศอังกฤษ เช่นนี้ ถือว่าบริษัทเอจำกัดในประเทศไทยได้จำหน่ายกำไรออกไปต่างประเทศ ซึ่งเขาอีกณะตามข้อ ๒ ถึงกถาวขวางกัน บริษัทเอจำกัดในประเทศไทยจึงมีหน้าที่จะต้องเสียภาษีในอัตราร้อยละ ๑๕ ความมาตรา ๓๐ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร เป็นเงิน ๔๕,๐๐๐.๐๐ บาท และจะส่งนำส่งอำเภอกภายใน ๗ วันนับแต่วันจำหน่าย กล่าวคือวันที่มีหลักฐานแสดงว่าได้ปิดบัญชีเสร็จ และทำการลงบัญชีจำหน่ายกำไรออกจากบัญชีกำไรขาดทุน ไปตั้งเป็นเจ้าหนี้ไว้ในบัญชีเงินสดบริษัทเอจำกัดในประเทศอังกฤษ

นอกจากนี้ การส่งเงินออกไปจากประเทศไทย บางครั้งเงินที่ส่งไปนั้นไม่อาจทราบได้ว่าเป็นเงินกำไรหรือไม่ หรือเป็นเงินกำไรเท่าใด เช่นสาขาในประเทศไทยส่งเงินค่าขายสินค้าไปให้สำนักงานใหญ่ในต่างประเทศจำนวนหนึ่งในระหว่างปี ซึ่งยังไม่ทราบว่ากำไรสินค้านั้นมีกำไรขาดทุนเท่าใด เพราะยังไม่สิ้นรอบระยะเวลาบัญชี จำนวนเงินที่ส่งออกไปนี้ หากเมื่อสิ้นรอบระยะเวลาบัญชีแล้วปรากฏว่าสาขาในประเทศไทยมีกำไร และจำนวนเงินที่ส่งออกไปนั้นไม่เกินกว่าจำนวนกำไร กล่าวคือ จำนวนกำไรมีเกินกว่าเงินค่าขายสินค้าที่ส่งออกไปก็ถือว่า เงินค่าขายสินค้าที่ส่งออกไปนั้นเป็นกำไรทั้งจำนวน นั่นคือมีการจำหน่ายกำไรออกไปต่างประเทศ

อนึ่ง นิติบุคคลที่ไต่รับยกเว้นไม่คงเสียภาษีเงินได้ เนื่องจากได้รับบัตรส่งเสริมการลงทุน ซึ่งมีกำหนด ๕ ปีนับตั้งแต่วันออกบัตรส่งเสริมการลงทุน เพื่อกิจการอุตสาหกรรม ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน เพื่อกิจการอุตสาหกรรม ฉะนั้น

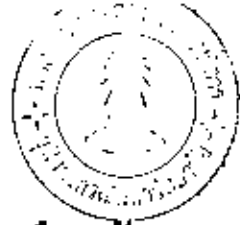
ในระยะเวลา ๕ ปีที่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นี้ นิติบุคคลนั้น ๆ มีกำไรและได้ส่งกำไรออกจากประเทศไทย เงินกำไรที่ส่งออกไปนั้นย่อมได้รับยกเว้นไม่คงเสียภาษีเงินได้ในอัตราร้อยละ ๑๕ ด้วยทั้งนี้โดยมีคำสั่งเสริมการลงทุนซึ่งยกเว้นภาษีเงินได้ ๕ ปี เพื่อส่งเสริมการลงทุนในประเทศไทยนั้น ขอยกเว้นไม่คงเสียภาษีเงินได้ดังกล่าวยอมรวมถึงภาษีเงินได้ทุกประเภทที่นิติบุคคลผู้ได้รับบัตรส่งเสริมของเสียด้วย และภาษีร้อยละ ๑๕ ที่เก็บจากการจำหน่ายกำไรหรือเงินประเภทอื่นใดที่ ค้นไว้จากกำไร หรือที่ถือได้ว่าเป็นเงินกำไรออกไปจากประเทศไทยตาม มาตรา ๓๐ ทวินันท์เป็นภาษีเงินได้บางชนิด ฉะนั้น นิติบุคคลผู้ได้รับบัตรส่งเสริมการลงทุนเพื่อพิจารณาอุตสาหกรรมส่งเงินกำไรออกไปจากประเทศไทย จึงไม่คงเสียภาษีเงินได้ตามมาตรา ๓๐ ทวิโดยตลอดสัญญาหรือบัตรส่งเสริมการลงทุนนั้น

แบบแสดงรายการ เพื่อขึ้น เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในการจำหน่ายกำไรออกไปต่างประเทศมีแบบ ภ.ง.ด. ๕ ง. ซึ่งต้องยื่นภายใน ๗ วันนับแต่วันจำหน่ายเงินกำไรนั้น

การเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลอย่างบุคคลธรรมดา

นิติบุคคลที่ต้อง เสียภาษีเงินได้ อย่างเช่นบุคคลธรรมดา ได้แก่บริษัทหรือ ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้.

- ๑. มีบุคคลใดบุคคลหนึ่งถือหุ้นหรือ เป็นหุ้นส่วนเกินกว่าร้อยละ ๕๐ ของจำนวนหุ้นทั้งหมด
- ๒. มีสามีภรรยาถือหุ้นหรือ เป็นหุ้นส่วนร่วมกัน เกินกว่าร้อยละ ๕๐ ของจำนวนเงินหุ้นทั้งหมด
- ๓. มีบิดากับบุตรผู้เยาว์ถือหุ้นหรือ เป็นหุ้นส่วนร่วมกัน เกินกว่าร้อยละ ๕๐ ของจำนวนเงินหุ้นทั้งหมด
- ๔. มีบิดา มารดากับบุตรผู้เยาว์ ถือหุ้นหรือ เป็นหุ้นส่วนร่วมกัน เกินกว่า ร้อยละ ๕๐ ของจำนวนเงินหุ้นทั้งหมด.

๕. มีมรดกกับบุตรผู้เยาว์ ถือหุ้นหรือเป็นหุ้นส่วนรวมกันเกินกว่าร้อยละ ๕๐ ของจำนวนเงินทุนทั้งหมด

แต่ทั้งนี้ไม่ได้หมายรวมถึง นิติบุคคลที่มีลักษณะดังต่อไปนี้:-

- ๑. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่รัฐบาลไทยถือนหุ้นหรือเป็นหุ้นส่วน เกินกว่าร้อยละ ๕๐ ของจำนวนหุ้นทั้งหมด
- ๒. บริษัทจำกัดที่มีบริษัทจำกัดอื่นซึ่งไม่เข้าลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังกล่าว ๕ ซอข้างตน ถือนเกินกว่าร้อยละ ๕๐ ของจำนวนเงินทุนทั้งหมด

เงินได้ซึ่งบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ต้องเสียภาษีอย่าง บุคคลธรรมดาจะตองนำมาคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้คือ เงินได้สุทธิที่ได้รับในปีประคิตินที่แลวมา ซึ่งเงินได้สุทธินั้นอาจคำนวณได้โดยเอาเงินได้ทั้งประ เนิมทุกประ เกพตาม ม. ๕๐^{๓๐} และ ๕๐ ทว^{๓๑} ที่ได้รับในปีที่แลวมาแลวตั้ง หักควยค่าใช้จ่ายที่กฎหมายประ มวตบัญญัติกรบิณยอมให้หักและคาคคหยอนมตลัษคคือ เงินได้สุทธิที่จะตองเสียภาษี การอัครวเงินได้บุคคลธรรมดา ตามม. ๕๔ (๑)^{๓๒} เว้นแต่ในกรณีที่ไม่มเงินได้สุทธิ เหลืออยู่ และบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนั้น ๆ มีเงินได้ทั้งประ เนิมในปีภาษีที่ แลวมาแลวตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป จะตองเสียภาษีเงินได้ในอัครวารอบละ ๐.๕ ของยอดเงินได้ทั้งประ เนิมทั้งหมดก่อนหักควยจ่ายใด ๆ ตามม. ๕๔ (๒)^{๓๓}

สำหรับการหักควยจ่ายนั้น นิติบุคคลที่ตองเสียภาษีเงินได้โดย่างบุคคล ธรรมดาจะ เลือมหักควยจ่ายโดย่างใดอย่างหนึ่งดังคต่อไปนี้ และเมื่อนิติบุคคลได้ เลือมหักควยจ่ายแบบใดแลวกให้ไว้ช้ชนั้นตลอดไป จะเปลี่ยนกลับไปกลับมาไม่ได้

๑. หักควยจ่าย เป็นการ เนิมาตามอัครวที่กำหนดไว้ในตระ ระชกฤษฎีกา ออกตามควมในประ มวตบัญญัติกรวาควยการกำหนดควยจ่ายที่ยอมให้หักจาก เงิน

๓๐	กฎาคมวทหน้า	๑๑๒
๓๑	กฎาคมวทหน้า	๑๑๔
๓๒	กฎาคมวทหน้า	๑๑๔
๓๓	กฎาคมวทหน้า	๑๑๔

โคตงประเมิน (ฉบับที่ ๑๑) ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๐๒ ^{๓๔}

๒. หักค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและสมควรหัก ถ้ามีหลักฐานและพิสูจน์ได้ว่ามีค่าใช้จ่ายตามความเป็นจริงมากกว่าอัตราค่าใช้จ่ายเหมา ที่กฎหมายกำหนด แยกการหักค่าใช้จ่ายของให้เป็นไปตาม ม.๖๕ ทวิ และ ๖๕ ทรี แห่งประมวลรัษฎากร (ซึ่งจะได้อีกต่อไปในบทที่ ๓ และบทที่ ๔)

อนึ่ง เงินโคตงประเมินตาม ม. ๕๐ (๔) ประกอบกับมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการกำหนดค่าใช้จ่ายที่ยอมให้หักจากเงินโคตงประเมิน (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๐๒ ข้อ ๓๕ ^{๓๕} เท่านั้นที่ต้องหักค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและสมควร ซึ่งการหักค่าใช้จ่ายของให้เป็นไปตาม ม. ๖๕ ทวิ และ ม. ๖๕ ทรี แห่งประมวลรัษฎากร

ถ้าหากนิติบุคคลใดเลือกหักค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและสมควรแล้วหาหลักฐานที่นำมาแสดงหัก เป็นรายชื่มน้อยกว่าอัตรา ค่าใช้จ่ายเหมาแล้ว จะกลับมาหักรายจ่ายเป็นกาเหมาตามอัตรายอดระ ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ไม่ได้

สำหรับการหักลดหย่อนนั้น บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหักโคเฉพาะค่าลดหย่อนในฐานะผู้มีเงินโคเพียง ๔,๐๐๐.๐๐ บาทเท่านั้น ตาม ม.๕๗ (๑) (ก) ^{๓๖} ส่วนการหักลดหย่อนในภริยาหรือสามีและบุตรของผู้มีเงินโคเป็นอันหักโค เพราะนิติบุคคลยอมจะไม่มีสามีหรือภริยาและบุตร และการเก็บภาษีอย่างบุคคลธรรมดา นั้น บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลยังคงมีฐานะ เป็นนิติบุคคลอยู่

มีเงินโคบางประเภทที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่คงเสียภาษีเงินโคอย่างเช่นบุคคลธรรมดาไม่คงนำมารวมคำนวณเป็นรายรับเพื่อเสียภาษีเงินโค ทั้งนี้ เพราะการจัดเก็บภาษีเงินโคบุคคลธรรมดาประเภทของเงินโคที่โครับยกเว้นมาก เงินโคที่โครับยกเว้นไม่คงเสียภาษีเงินโคบุคคลธรรมดา โคแก่

^{๓๔} ฎีกาแผนก หน้า ๑๑๔

^{๓๕} ฎีกาแผนก หน้า ๑๒๑

^{๓๖} ฎีกาแผนก หน้า ๑๒๑

(๑) ดอกเบี้ยพันธบัตรของรัฐบาลไทย ดอกเบี้ยเงินฝากจากธนาคาร
ในราชอาณาจักร

(๒) การขายทรัพย์สินอันเป็นมรดก หรือการขายทรัพย์สินซึ่งได้มาโดย
มิได้มุ่งในทางการค้าหรือหากำไร

(๓) เงินส่วนแบ่งกำไรจากห้างหุ้นส่วนสามัญ หรือคณะบุคคลที่มีชื่อนิติบุคคล
และเงินกำไรซึ่งประเมินตามม. ๕๐ (๕) ของ (ข) (ง) (จ) หรือ (ฉ) ซึ่งได้รับ
จากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีหน้าที่เสียภาษีอย่างบุคคลธรรมดา

(๔) เงินได้จากกิจการโรงเรียนราษฎร์

(๕) เงินได้หรือส่วนลดจากการจำหน่ายแสตมป์การกุศล บำรุงการศึกษา
และสาธารณสุข (ก.ศ.ส.) ที่รัฐบาลจัดทำขึ้น

(๖) เงินได้เฉพาะส่วนที่เป็นราคาแสตมป์ ก.ศ.ส. ที่รัฐบาลจัดทำขึ้นซึ่ง
รวมอยู่ในราคาสินค้า

(๗) เงินได้จากการจำหน่ายหรือส่วนลดจากการจำหน่ายสลากกินแบ่ง
ของรัฐบาล

(๘) เงินได้ที่บริจาคมิใช่แก่สถานศึกษาของทางราชการหรือการกุศลสาธารณะ
ในราชอาณาจักร ในกรณีนี้หมายความว่า ให้อัตโนมัติเป็นรายจ่ายใดก็ตามที่ไม่เกินร้อยละ
๑๐ ของเงินได้สุทธิหลังจากหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนแล้ว (ตามมาตรา ๕๗(๗))

(๙) เงินได้ที่บริจาคมิใช่เพื่อประโยชน์ในการศึกษา ให้แก่โรงเรียนราษฎร์
ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้รับรองวิทยฐานะแล้ว และเงินได้นั้นไม่ตกเป็นของ
เอกชนคนใดคนหนึ่ง (การบริจาคมิใช่จะได้รับการยกเว้นเมื่อรัฐมนตรีว่า
การกระทรวงการคลังได้พิจารณาเห็นสมควร เป็นราย ๆ ไป) ในข้อ ๘ นี้หมายความว่า
ว่าให้อัตโนมัติเป็นรายจ่ายใดก็ตามที่ไม่เกินร้อยละ ๑๐ ของเงินได้สุทธิหลังจากหักค่าใช้จ่าย
และค่าลดหย่อนแล้ว

๓๓
ดูภาคผนวกหน้า ๑๑๖

๓๔
ดูภาคผนวกหน้า ๑๒๓

๑๐. เงินได้จากการขายหรือส่วนลดจากการซื้ออสังหาริมทรัพย์หรือแสตมป์
ไปรษณียากรของรัฐมา

บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ต้องเสียภาษีเงินได้ อย่างเช่น บุคคล
ธรรมดา จะต้องยื่นแบบ ภ.ง.ด. ๕ ก. จำนวน ๑ ฉบับ ภายในเดือนกุมภาพันธ์
ของทุกปี โดยแสดงยอดเงินได้ทั้งประเมินของปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว ถ้าหากนิติบุคคล
ขอหรือค่าใช้จ่ายความจำเป็นและสมควรก็ควรแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับรายจ่าย
ต่าง ๆ ด้วย กล่าวคือ ต้องยื่นบัญชีการค้าหรือบัญชีทำการ บัญชีกำไรขาดทุน และ
งบดุลประกอบด้วย ซึ่งการยื่นแบบแสดงรายได้นี้ขึ้นในนามของนิติบุคคล

จะเห็นได้ว่าบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ต้องเสียภาษีอย่างบุคคลธรรมดา
นี้ จะต้องยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีเงินได้ภายในเดือนกุมภาพันธ์ มีใ้ภายใน
๑๕๐ วันอย่างเช่นการเสียภาษีเงินได้ของนิติบุคคลซึ่งต้องเสียภาษีเงินได้โดยวิธีอื่น ๆ
๔ วิธีดังกล่าวมาแล้วข้างต้น.

อนึ่ง บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่เสียภาษีเงินได้ อย่างบุคคลธรรมดา
ถ้าหากว่าจะต้องเสียภาษีเงินได้ตั้งแต่ ๕๐๐ บาทขึ้นไป จะขอแบ่งชำระเป็น ๓ งวด ๆ
ละเท่า ๆ กันได้ กล่าวคือ

งวดที่ ๑ ชำระในวันยื่นแบบแสดงรายการ ภ.ง.ด. ๕ ก.

งวดที่ ๒ ชำระภายใน ๓๐ วันนับตั้งแต่วันชำระงวดที่ ๑.

งวดที่ ๓ ชำระภายใน ๓๐ วันนับตั้งแต่วันชำระงวดที่ ๒.

แต่ถ้าภาษีงวดใดงวดหนึ่งมีค่าชำระภายในกำหนดเวลาดังกล่าว บริษัทหรือ
ห้างหุ้นส่วนย่อมขมกสิทธิที่จะชำระภาษีเป็นงวดและยังจะต้องเสียเงินเพิ่มตามม. ๒๗
อีกโสดหนึ่งด้วย

อนึ่ง นอกจากนิติบุคคลมีหน้าที่ที่จะต้องยื่นแบบแสดงรายการแบบเพื่ออธิบดีกำหนด
ไว้และเสียภาษีเงินได้ตามหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ดังที่ได้อธิบายมาแล้วข้างต้น นิติบุคคลยังมี
หน้าที่ที่จะต้องหักภาษีเงินได้ไว้ที่จ่ายพร้อมทั้งนำเงินภาษีที่หักไว้ไปส่งค่าแก่ภายใน
กำหนด ๗ วันนับแต่วันที่จ่าย ถ้าหากว่านิติบุคคลจ่ายเงินได้ทั้งประเมินตามมาตรา ๔๐

(๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖)^{๓๘} ให้แก่บุคคลธรรมดาเงินเกิน ค่านายหน้า
เป็นตน X

สำหรับเงินที่พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๔) (ก) ซึ่งได้แก่ดอกเบี้ย
พันธบัตร ทุนกู้อาจายใหม่แก่ผู้รับที่มีภูมิลำเนาในประเทศไทยที่ไม่ต้องหักภาษีไว้
ณ ที่จ่ายตามมาตรา ๕๖ ๕๗ และมาตรา ๕๘ ๕๙

จำนวนเงินภาษีซึ่งนิติบุคคลมีหน้าที่ต้องหักไว้และนำส่งอำเภอนี้ ถ้าหาก
มีได้หักไว้ หรือหักไว้แล้วแต่มีค่านำส่งอำเภอ หรือนักและนำส่งอำเภอแล้วแต่ไม่
ครบจำนวนที่ถูกต้อง นิติบุคคลจะต้องรับผิดชอบร่วมกับบุคคลธรรมดาผู้มีเงินได้ใน
การเสียภาษีที่คงชำระตามจำนวนเงินภาษีที่มีได้หักและนำส่ง หรือตามจำนวนที่
ขาดไปแล้วแต่กรณีนอกจากนี้ นิติบุคคลผู้จ่าย เงินยังคงรับผิดชอบเงินเพิ่มอีกร้อยละ ๒๐
ของเงินภาษีที่มีได้หักและนำส่ง หรือจำนวนภาษีที่ขาดไปแล้วแต่กรณี ตาม
มาตรา ๕๗ ๕๘ อีกสี่ทศนิยมควม เว้นแต่ในกรณีดังต่อไปนี้ จึงจะรับผิดชอบเงิน
เพิ่มไม่ถึงร้อยละ ๒๐

๑. ถ้าหากนิติบุคคลผู้จ่าย เงิน ให้นำเงินภาษีไปชำระรายได้ไทยไม่ได้รับคำ
เตือน หรือคำเรียกตรวจสอบสวนโดยตรงเป็นหนังสือก็เสียเงินเพิ่มร้อยละ ๕
ของเงินภาษีที่คงเสียและนำส่งนั้น

๒. ถ้าหากนิติบุคคลผู้จ่าย เงิน ได้รับคำเตือนหรือคำเรียกตรวจสอบสวนโดย
ตรงเป็นหนังสือแล้ว แต่ให้นำเงินภาษีมาชำระภายใน ๑๐ วันนับแต่วันที่ได้รับ
คำเตือนหรือคำเรียกตรวจสอบสวนก็เสียเงินเพิ่มร้อยละ ๑๐ ของเงินภาษีที่คง
เสียและนำส่ง

^{๓๘} ฎีกาแผนก หน้า ๑๑๖

^{๔๐} ฎีกาแผนก หน้า ๑๑๔

^{๔๑} ฎีกาแผนก หน้า ๑๒๔

^{๔๒} ฎีกาแผนก หน้า ๑๑๔